

Wij.Doen.Groen.
Samen naar een duurzaam Nissewaard

Uitkomsten onderzoek 'Aardgasvrije kernen' onder bewoners Geervliet

Wij.Doen.Groen.

Samen naar een duurzaam Nissewaard

Wij.Doen.Groen.
Samen naar een duurzaam Nissewaard

In gesprek over aardgasvrije kernen met bewoners van Geervliet.

In 2050 hebben we geen aardgas meer...

Het is in Nederland het doel om in 2050 elk gebouw aardgasvrij te hebben. Dat betekent dat in plaats van aardgas duurzame warmte wordt gebruikt voor het verwarmen van onze huizen en gebouwen. Gemeenten hebben de opdracht gekregen om per wijk een plan te maken over hoe dit doel gehaald kan worden.

Twee dingen zijn daarbij belangrijk. Het kiezen van de warmtebron en het geschikt maken van woningen om op deze warmtebron over te kunnen gaan. De warmtebron is in de dorpskern Geervliet nog niet bekend of beschikbaar en veel woningen zijn nu nog niet geschikt om zo maar over te stappen op een andere warmtebron.

Ophalen van kennis, adviezen, zorgen en ervaringen

We hebben het doel om samen met de bewoners van Geervliet een plan te maken wat haalbaar en betaalbaar is. Dat doen we door zoveel mogelijk kennis, adviezen, zorgen en ervaringen van bewoners op te halen. En daarover met elkaar het gesprek aan te gaan. Tegelijkertijd proberen we te informeren over de mogelijkheden, aan te geven hoe de gemeente kan helpen en tips te delen over verduurzamen.

Verslag van het onderzoek

8 december 2023 is er een vragenlijst gestuurd. Dit verslag neemt u mee langs de uitkomsten van de vragenlijst die zijn ingevuld door bewoners*. Deze uitkomsten nemen we ook mee in de gesprekken die we gaan voeren met de meedenk-groep. Wilt u ook meedoen aan deze gesprekken? Dan kunt u zich aanmelden via wijdoengroen@nissewaard.nl.

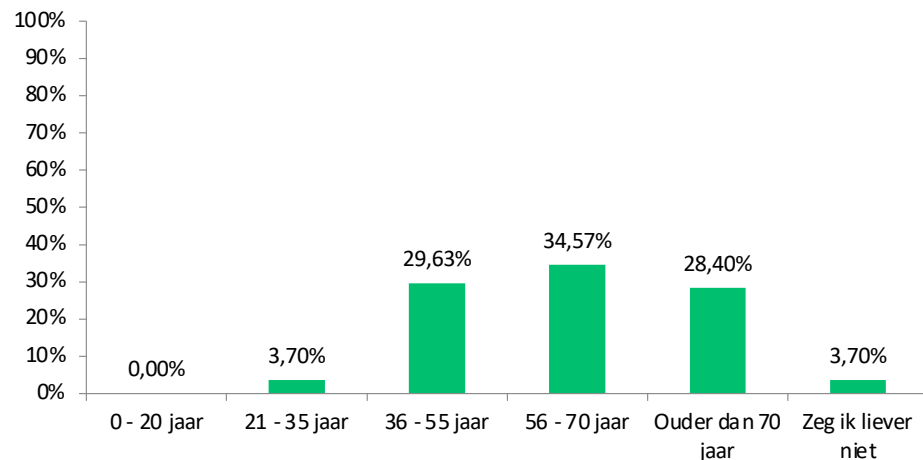
*Als we spreken over bewoners in dit verslag dan bedoelen we daar de bewoners mee die hebben deelgenomen aan de vragenlijst. Het gaat dan niet over alle bewoners van Geervliet.

Algemene gegevens van de bewoners (Geervliet)

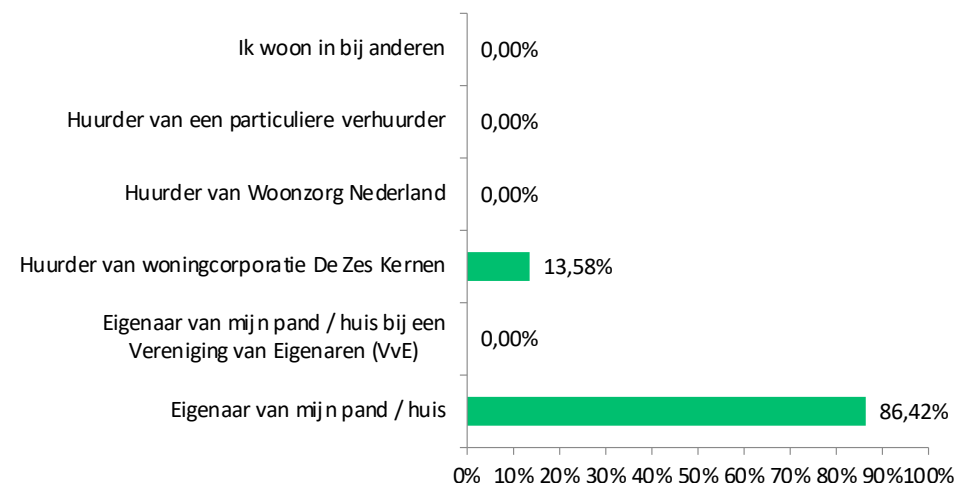

Wij.Doen.Groen.
Samen naar een duurzaam Nissewaard

Wat is uw leeftijd?

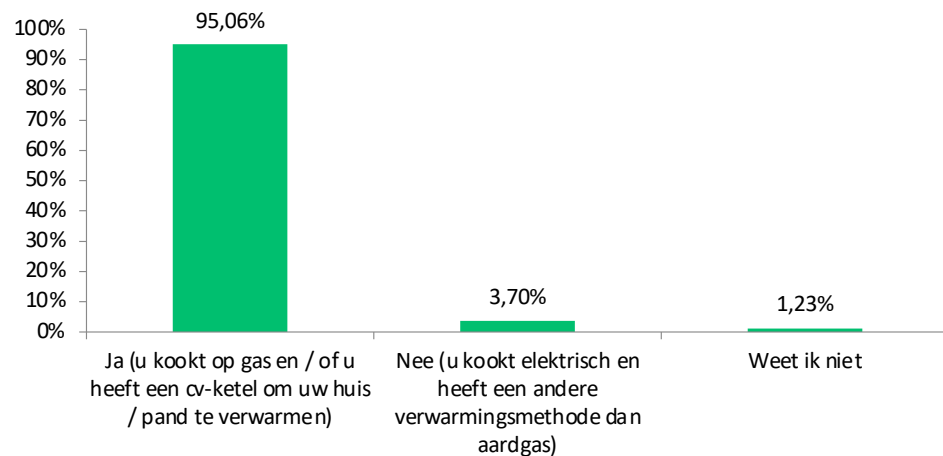
Hoe is uw woonsituatie? Ik ben....

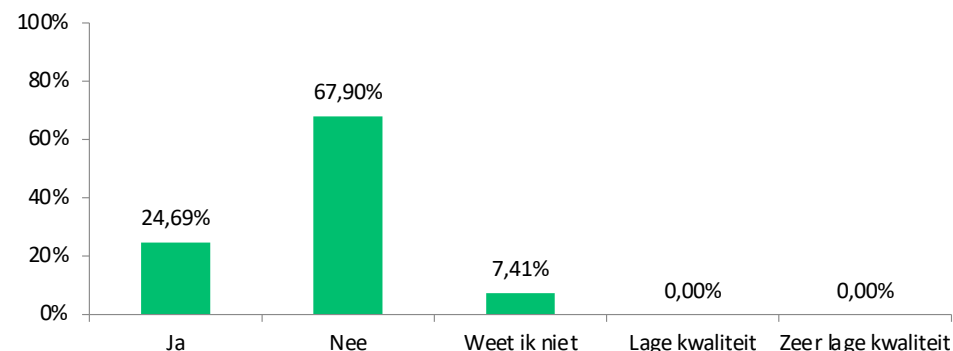

Kenmerken van de woningen van bewoners (Geervliet)

Is uw woning / pand aangesloten op het
aardgas?

Is uw pand/ woning aangewezen als
beschermd monument, en/ of ligt uw
pand/ woning in een beschermd stads- of
dorpsgezicht?

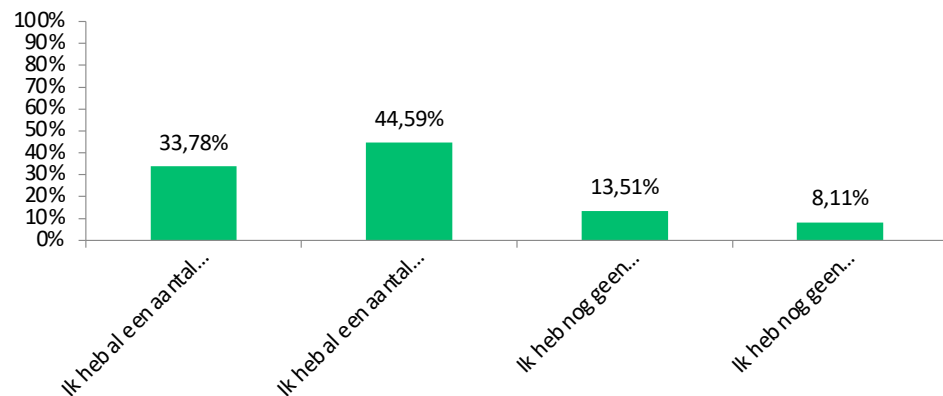

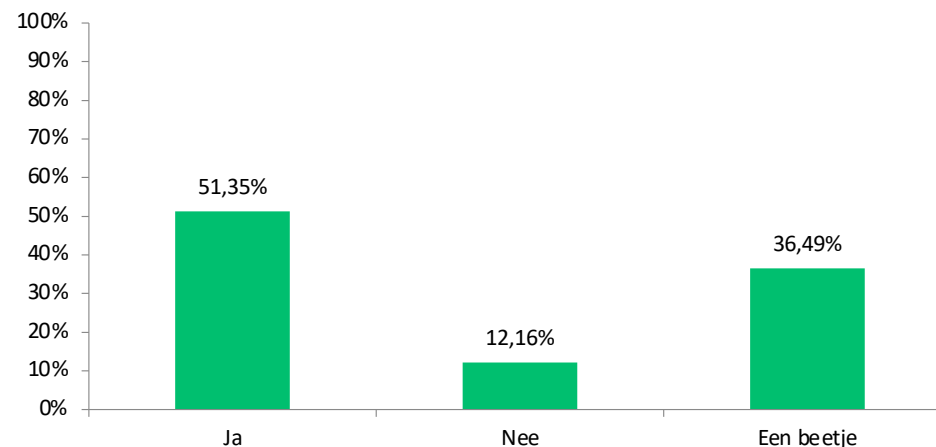
Wij.Doen.Groen.
Samen naar een duurzaam Nissewaard

Hoe kijken bewoners naar verduurzaming? (Geervliet)

Houdt u zich bezig met
klimaatverandering en het verduurzamen
van uw woning?

Voelt u zich verantwoordelijk voor het
verduurzamen van uw woning?

Wij.Doen.Groen.
Samen naar een duurzaam Nissewaard

Ervaringen met verduurzamen en dingen die in de weg staan (Geervliet)

In de vragenlijst was dit een open vraag. Er zijn heel veel verschillende antwoorden gegeven. We hebben deze samengevat tot zes onderwerpen.

1. Al bezig met verduurzamen

Veel mensen geven aan dat ze al bezig zijn met verduurzaming van de woning. Zoals het isoleren van de vloer, het vervangen van ramen en dakisolatie. De bewoners die al wat hebben gedaan geven aan tevreden te zijn, maar niet weten hoe ze nu verder moeten. De bewoners die nog niet begonnen zijn aan het verduurzamen van hun woning zoeken vooral informatie.

2. Behoeftte aan financiële ondersteuning

Het hebben of krijgen van de nodige financiële middelen is iets dat in de weg staat. Het geld is er niet of de vraag is wie het gaat (mee)betalen. Er is behoefte aan meer financiële ondersteuning. Daarnaast blijkt ook dat mogelijke subsidies niet bekend zijn of moeilijk zijn om aan te vragen. Bewoners zijn ook benieuwd naar de terugverdientijd van de verschillende investeringen.

3. Muurisolatie en bodemisolatie

Verschillende bewoners hebben vragen over muurisolatie. Bijvoorbeeld: Hoe zit het met enkel steense muren? Ook zijn er zorgen over doorslaan van vocht. Er is behoefte aan meer informatie over de mogelijkheden op individueel niveau. Bij bodemisolatie wordt de kruipruimte als iets gezien dat in de weg zit, omdat deze slecht te bereiken is of ondiep. Hierdoor is het moeilijker om deze goed te isoleren.

4. Wat mag en wat kan?

Verschillende bewoners wonen in een oudere woning, een vrijstaand pand in het buitengebied of in een monumentaal pand. Zij geven aan dat zij zich afvragen wat er mag en kan. Het wordt als 'lastig' ervaren om bepaalde aanpassingen aan de woning te doen. Denk daarbij bijvoorbeeld aan het isoleren van glas in lood ramen.

5. De warmtepomp

Bewoners die na hebben gedacht over een warmtepomp lopen er tegen aan dat er in de woning weinig plek voor is. Ook vragen bewoners zich af of een hybride warmtepomp wordt meegenomen als een optie.

6. Zonnepanelen

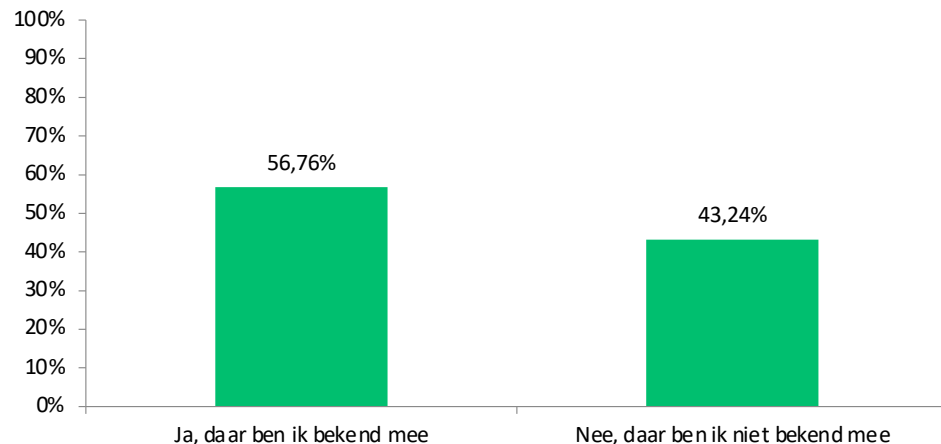
Er wordt door bewoners nagedacht over zonnepanelen. Er zijn vragen over de salderingsregeling (verrekenen van de stroom die je opwekt op je energierekening), of zonnepanelen geplaatst kunnen worden op de dakconstructie en of het wel winst oplevert door de ligging ten opzichte van de zon. Bewoners van een monumentaal pand of met een beschermd dorpsgezicht geven aan dat zonnepanelen plaatsen ook niet altijd mag.

Wij.Doen.Groen.
Samen naar een duurzaam Nissewaard

Wat weten bewoners van de 'warmtetransitie'? (Geervliet)

Bent u bekend met de term
'warmtetransitie'?

Wat houdt de warmtetransitie volgens u in?

De meest genoemde antwoorden zijn:

- Geen idee/ weet ik niet.
- Afstappen van gas naar duurzame bronnen.
- Isoleren van onze woningen.
- Vooral veel geld uitgeven.
- Andere vormen om energie op te wekken.
- Beperken van de klimaatverandering.
- Dat iedereen een steentje bijdraagt aan verduurzaming
- De nodige overlast.
- De overstap naar andere energiebronnen zoals wind of zonne-energie.
- De snelheid waarmee de aarde opwarmt is beangstigend, dit moet zoveel mogelijk beperkt worden door maatregelen te nemen tegen deze opwarming.
- Van fossiel naar niet fossiel.
- De woning verwarmen met duurzame middelen.
- Een andere duurzame vorm van energie
- Een nieuwe manier van verwarmen?
- Het opwekken van energie door o.a. zonnepanelen en windmolens. Het verminderen van fossiele brandstoffen zoals gas.
- Milieuvriendelijk stoken.
- Overgang hernieuwbare energie in klimaatverandering tegen te gaan.
- Overgang naar bewustwording van isolatie en warmte winning
- Warmtepomp of warmtenet aanleggen.
- Wijkcentrale warmte opwekken met een hoger rendement dan dat mogelijk is thuis

Vragen van bewoners over de warmtetransitie (Geervliet)

Wij.Doen.Groen.
Samen naar een duurzaam Nissewaard

In de vragenlijst konden de bewoners al hun vragen stellen. Er zijn heel veel verschillende vragen opgeschreven over allerlei onderwerpen.

- Vragen over kosten: Is er de garantie dat het betaalbaar blijft? Wie houdt daar toezicht op? Wat worden de kosten?
- Wie gaat dit allemaal betalen?
- Wat is de planning?
- Hoe pak je verduurzamen aan als je in een beschermd dorpsgezicht woont.
- Hoe wil je in bestaande panden een warmtepomp installeren als dat veel ruimte inneemt en heel veel geld kost?
- Hoeveel herrie maakt een warmtepomp als die buiten geplaatst moet worden?
- Wie kan mij adviseren?
- Is de verbouwing het wel waard?
- Ik heb net een nieuwe ketel, wat nu?
- Wat als de elektriciteit uitvalt? Dat gaat vast vaker gebeuren als iedereen nog meer gaat gebruiken.
- Mijn woning is van 1970. Ik heb isolatie maatregelen genomen, maar toch gaat er veel energie verloren omdat het huis 'met zijn voeten' in het water staat.
- Ik huur bij de corporatie en heb niet het idee dat ik hier invloed op heb. Ook vind ik dat er niet goed naar de huurder wordt geluisterd door de corporatie.
- Hoe krijgen wij voldoende overleg en inspraak bij deze transitie?
- Wat kan ik nog doen?
- Wat moet ik nu doen als mijn cv ketel aan vervanging toe is?
- Welke hulp gaat de gemeente actief bieden om de huishoudens te laten overgaan?
- Welke installaties worden aangeboden?
- Hoe neemt de gemeente zijn rol?
- Hoe liggen de verplichtingen van de woningeigenaren?
- Zijn er manieren zonder dat er een grote financiële investering nodig is? En zonder een al te grote verbouwing?
- Zonnepanelen op een rijksmonument. Hoe denkt de gemeente hierover...?

Wij.Doen.Groen.
Samen naar een duurzaam Nissewaard

Maken bewoners zich zorgen over klimaatverandering? (Abbenbroek)

76 bewoners hebben deze vraag beantwoord met ja/een beetje/nee. Ook hebben ze allemaal een uitleg gegeven waarom ze voor dat antwoord hebben gekozen.

44 mensen vulden 'Ja' in. De uitleg daarbij was:

- Ik vind het belangrijk, maar weet niet of wij als gemeente of bewoners het verschil gaan maken.
- Het is belangrijk voor onze kinderen en kleinkinderen.
- Vooral de zorgen over de zeespiegelstijging en de ligging van ons dorp.
- De gevolgen zijn duidelijk merkbaar, zoals extreme hitte, droogte en enorme regenval.
- We moeten op een andere manier met onze aarde (en fossiele brandstoffen) omgaan.
- Het is pijnlijk om te zien dat sommige dingen niet meer onomkeerbaar lijken.
- Hoe gaan we de juiste beslissingen maken?

10 mensen vulden 'een beetje' in. De uitleg daarbij was:

- Deels wel, omdat we toch wel zichtbaar andere weersomstandigheden constateren.
- "Wat is, dat is".
- We doen wat we kunnen, maar er zijn grotere, snellere stappen te maken dan verduurzaming van een huis.
- Zolang grote bedrijven door kunnen gaan met uitstoot zal er niet veel veranderen.

22 mensen vulden 'Nee' in. De uitleg daarbij was:

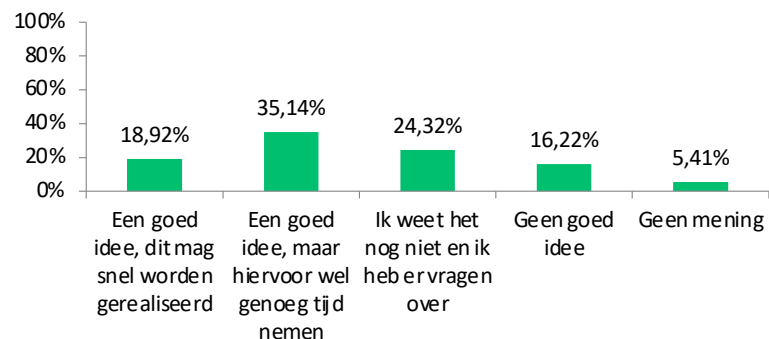
- De aarde bestaat al lang en herstelt zichzelf.
- Er zijn andere grote(re) problemen om op te lossen.
- Wij kunnen het verschil niet maken.
- Volgens echte wetenschappers hoort verandering in het klimaat bij de aarde en hoeven we ons geen zorgen te maken.

Wij.Doen.Groen.
Samen naar een duurzaam Nissewaard

Wat vinden bewoners van het 'van het aardgas af' gaan? (Geervliet)

Hoe denkt u erover dat uw
dorpskern overgaat op duurzaam
verwarmen zonder aardgas?

Wij.Doen.Groen.
Samen naar een duurzaam Nissewaard

Wat vinden bewoners van het ‘van het aardgas af’ gaan? (Abbenbroek)

Bij de vraag konden bewoners een toelichting geven. We hebben deze samengevat tot acht onderwerpen.

1. Aandacht voor de overstap

Bewoners geven aan dat de overstap belangrijk is, omdat we op een duurzame manier moeten gaan verwarmen. Ook wordt er genoemd dat de verduurzaming belangrijk is, dus dat we dan maar beter snel kunnen beginnen.

2. Betaalbaarheid

Betaalbaarheid is voor de meeste bewoners het belangrijkste. Er wordt gevraagd om duidelijke financieringsondersteuning, bijvoorbeeld door subsidies.

3. Lange termijn

Voor bewoners is het belangrijk om op de lange termijn te kijken naar oplossingen. Dat betekent dus dat er van tevoren geen alternatieven worden uitgesloten. En dat er wordt nagedacht over het lange termijn doel. En dat het zowel technisch als financieel lang mee kan gaan. Een goed proces is daarbij belangrijk, vooral niet te snel.

4. Uitstraling en beschermd dorpsgezicht

Bewoners vinden het belangrijk dat de uitstraling van het dorp karakteristiek blijft en dat het algemene beeld van het dorp niet teveel wordt aangetast. Lelijk zijn dingen als een warmtepomp buiten. Ook niet alles is mogelijk dus bewoners vragen zich af hoe de wet- en regelgeving gaat gelden en hoe de gemeente daar mee om wil gaan.

5. Weinig invloed als huurder of collectieve eigenaar

Bewoners die huren of in een VvE zitten hebben het gevoel niet altijd genoeg controle te hebben. Huurders weten vaak niet goed hoe ze kunnen bijdragen omdat de verhuurder bepaald wat er gebeurt. En bij VvE's wordt vaak gebruik gemaakt van blokverwarming waardoor niet duidelijk is wat je als bewoner individueel verbruikt.

6. Gemak

Bewoners vinden gemak belangrijk. Denk aan: geen grote verbouwingen en weinig overlast van geluid of andere zaken.

7. Behoefte aan meer informatie

Bewoners hebben behoefte aan meer informatie over bijvoorbeeld technieken, of het proces, over mogelijke alternatieve oplossingen, de capaciteit van het elektriciteitsnet, wat er wordt verwacht van bijvoorbeeld woningeigenaren en wanneer dit wordt verwacht.

8. Keuzevrijheid

Keuzevrijheid is voor veel bewoners belangrijk: óf men wil verduurzamen, wanneer, op welke manier en bijvoorbeeld ook vrijheid in de keuze van een leverancier.

Welke zorgen hebben bewoners over ‘van het aardgas af’ gaan? (Geervliet)

Welke zorgen heeft u bij het van het aardgas afgaan van uw woning of pand?(meerdere antwoorden mogelijk)

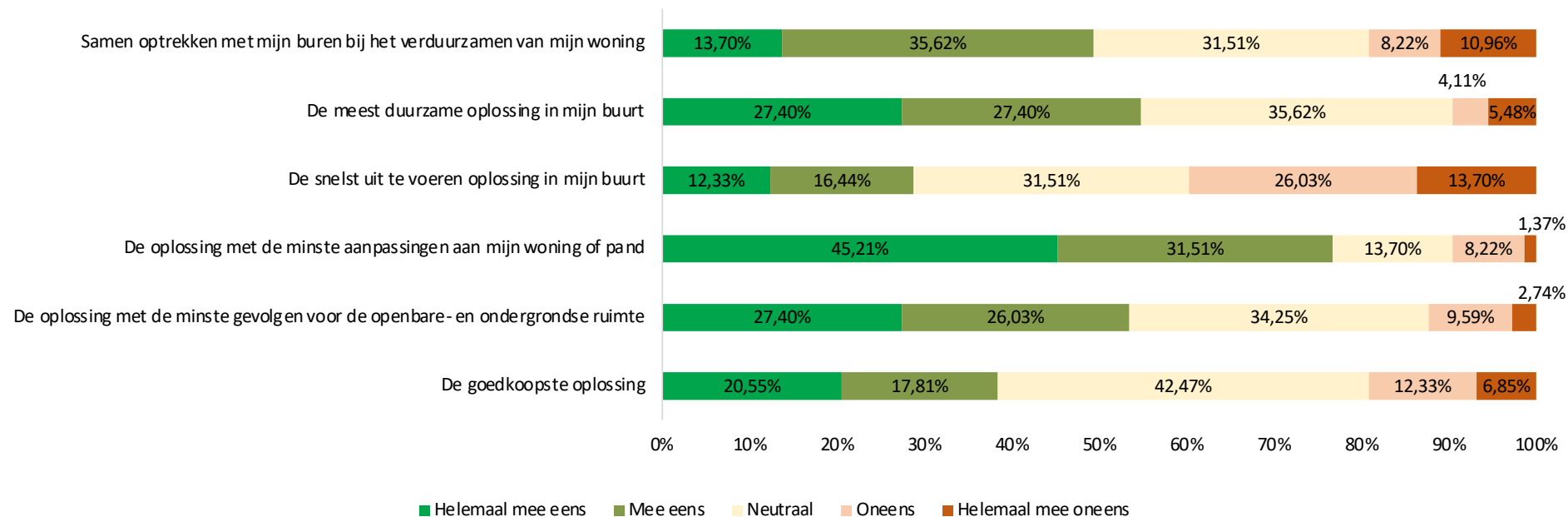
Anders, namelijk:

- Dat het heel dom zou zijn om 'alle eieren in 1 mandje' te stoppen, dus alles op elektra < gaat problematisch worden.
- Hoe lang gaat de oplossing mee?
- Of het daadwerkelijk een eerlijke en goedkopere visie is zodat je er financieel er alsnog niet op vooruit gaat
- Stroom levering garanties door Stedin.
- Betaalbare alternatieven.
- Dat de energierekening dan wel betaalbaar is en blijft.
- Het huis is nog niet afdoende geïsoleerd om van het gas af te gaan en om dus volledig op elektrische verwarming over te stappen. Vloerisolatie en de juiste verversing/ventilatie van het huis zal nodig zijn en die is er nu niet.
- Ik heb al veel zelf gedaan zoals van het gas af, zonnepanelen, airco om te verwarmen, elektrische boiler, diverse isolatie.
- Aangezicht van het historische huis en lawaai
- Zoals eerder aangegeven is het pand meer dan 200 jaar oud. Er zal dus een grote investering gedaan moeten worden in warmte behoud van de woning.
- Of er voldoende ruimte in huis is om de aanpassingen te realiseren.
- Onnodige investeringen op te korte termijn.
- Het is dure onzin, waan van de dag. Goede isolatie etc. d kostbaar. Goede isolatie etc. moet voldoen.
- Dat we geen invloed meer hebben op de kosten.
- Ik zit niet te wachten op geforceerde aanpassingen die duur zijn en me onder de streep minder ruimte en of comfort opleveren. Minder comfort door minder warmte of meer geluid.

Waar zijn bewoners het mee eens of mee oneens? (Geervliet)

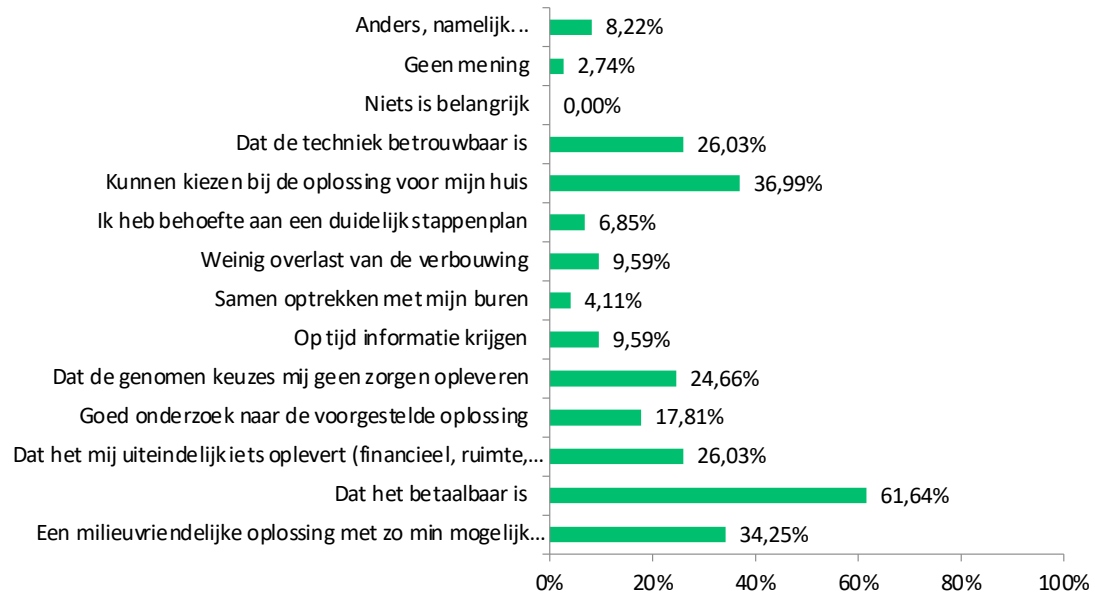
Voor de warmtetransitie kies ik het liefst voor:

Wij.Doen.Groen.
Samen naar een duurzaam Nissewaard

Aan welke eisen moet de warmteoplossing voldoen? (Abbenbroek)

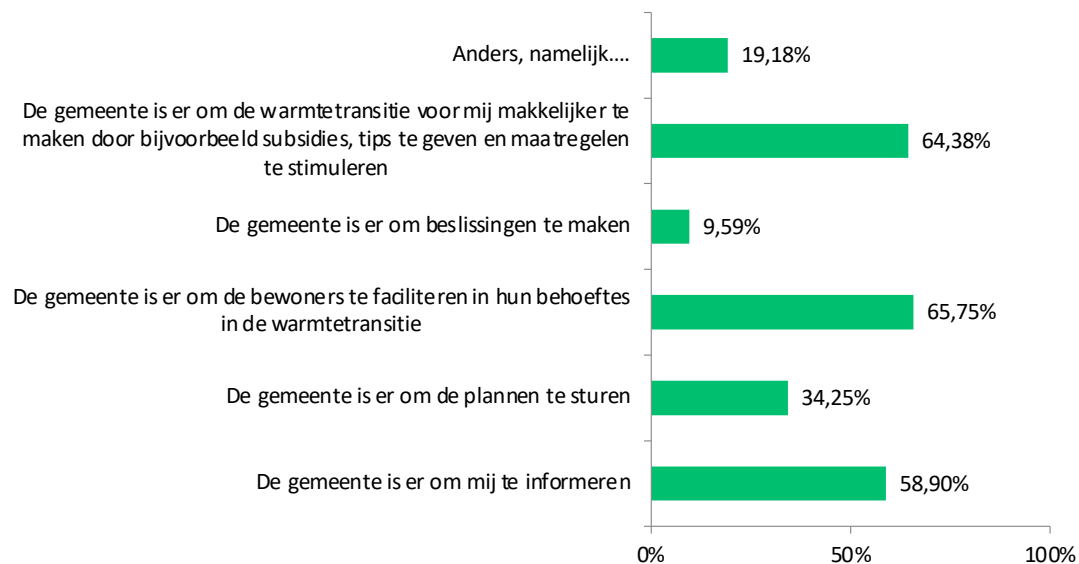

Anders, namelijk:

- Wij hebben al een warmteoplossing en die willen we graag houden.
- Het huis is van De Zes Kernen dus ik weet niet of ik inspraak heb?
- Deze vraag is niet te beantwoorden omdat het wisselt tussen inhoudelijke en procedurele antwoorden. Dit zou gesplitst moeten zijn.
- Alle zinnige maatregelen hebben we al genomen.
- Er is te weinig keuze.
- Ik wil geen geforceerde dingen door mijn strot gedrukt krijgen. Gas/ waterstof is geweldig en heeft amper tot geen aanpassingen. Straks te dure apparatuur moeten kopen die nog in een half ontwikkelingsstadium is zit niemand op te wachten. Als de overheid echt dingen wil veranderen puur voor het goede doel dan moeten we stoppen met geld over de grens smijten en dat geld gebruiken hier voor eigen mensen die best willen meewerken zolang het comfort maar gelijk blijft of beter is en de lopende kosten gelijk blijven of dalen met minimale investering. Dan ben ik helemaal voor. Maar anders zeker niet. Waarom jaren hard werken en geld proberen over te houden voor leuke dingen. En dat dan vervolgens moeten uitgeven aan dingen die je niet wilt. En dat terwijl vele nietsnutten of mensen die het niet kunnen betalen (wat vaak komt door dom geld uitgeven zonder reserves) straks wederom geholpen worden door de overheid. Daar ben ik een beetje klaar mee. Want in dit land krijg je alles als je niks doet, maar moet je hard betalen voor alles als je hard werkt en verstandig met je geld om gaat zodat je geld hebt. Beetje krom.

Welke rol moet de gemeente pakken in de warmtetransitie? (Geervliet)

Anders, namelijk:

- Hogere subsidies of goedkopere inkoop.
- Als de gemeente wil uitvoeren, mag de gemeente betalen en ons vrijhouden van zorgen/ellende
- Niet de plannen door m'n strot te duwen.
- Met financiële voorstellen komen, daar hoor ik niks over, is wel gemakkelijk.
- Te coördineren en sturen
- Aardgas behouden
- De gemeente moet bedrijven controleren op eerlijkheid.
- Als de gemeente/het rijk dit zo graag wil dan verwacht ik dat er ook gereguleerde prijzen moeten komen. Niet dat er weer instanties hemeltje rijk door deze aanpak worden.
- De gemeente is er om mee te denken aan uniformiteit wanneer het op de dorpskern aankomt. Oplossingen? Versoepelen regelgeving?
- De gemeente zal zich moeten afvragen of het beschermd dorpsgezicht. Nog wel van stand kan houden als huizen moeten verduurzamen.
- Geen
- Gemeentes mogen best ergens naartoe werken maar overgangen/ veranderingen moeten natuurlijk verlopen en anders volledig betaald worden voor de bewoners. En alles wat je vervangt voordat het nodig is, is vooral niet groen want geeft heel veel extra afval en energie verbruik om al die nieuwe dingen te maken en de oude te recyclen.

Advies dat bewoners geven aan de gemeente (Geervliet)

Belangrijke onderwerpen die worden genoemd zijn:

- Planning en proces: Neem de tijd en zorg voor een haalbaar plan.
- Onderzoek: Doe onderzoek naar alle mogelijke technieken en communiceer hier eerlijk en transparant over. Sluit niet nu al zaken uit. Kijk bijvoorbeeld ook naar oplossingen die nu nog in de kinderschoenen staan of bijvoorbeeld naar de toekomst van waterstof.
- Visie: Denk aan het beleid op lange termijn en denk oplossingsgericht.
- Communicatie: Vroegtijdig, eerlijk en open communiceren met bewoners. Niet allen informeren maar ook echt in gesprek gaan.
- Betaalbaarheid: Kijk goed naar de kosten en baten en de manieren om dit ook op de lange termijn te financieren.
- Inclusie: Zorg ervoor dat iedereen mee kan doen zowel op informatieniveau als in de uiteindelijke uitvoering.
- Huurwoningen: Vergeet deze niet.
- Samen optrekken: Leg ons niks op, maar doe het samen. Eerlijk, transparant en in vertrouwen.
- Karakteristiek dorp: Kijk goed naar de situatie in het dorp. Niet alles kan en mag. Daarnaast is ook de uitstraling van het dorp belangrijk.
- Maatwerk: Zorg voor informatie en oplossingen op maat.
- Flexibiliteit: Zorg dat je als gemeente ruimte over houdt om in de toekomst nog zelf keuzes te kunnen maken.
- Keuzevrijheid: Op zowel de techniek als de planning.

Manieren waarop de bewoner informatie wil krijgen (Geervliet)

- Internet
- Media (zoals tv)
- Via de aannemer
- Via de woningbouwvereniging (De Zes Kernen)
- Via de gemeente het liefst per brief
- Zelfstudie
- Google
- Dagbladen
- Sociale contacten
- Informatie inwinnen bij leveranciers geeft vaak een vertekend beeld, vanwege de andere belangen.
- Vereniging Eigen Huis
- Specialisten die mijn specifieke situatie hebben onderzocht en experts
- Tijdschriften